

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Παγκόσμιες Ημέρες»

Συγγραφή: ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Παγκόσμιες Ημέρες

Εφαρμογή

Χρυσούλα Καραγιάννη

Δημιουργία

Χρυσούλα Καραγιάννη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Δημοτικού (μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις τάξεις)

Σχολική μονάδα

22^ο ΔΣ Θεσσαλονίκης

Χρονολογία

Από 13 Οκτωβρίου 2014 έως 29 Μαΐου 2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 30 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος

Χρήση του φυλλομετρητή για συλλογή πληροφοριών και εικόνων, καθώς και χρήση ψηφιακών εργαλείων

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τους μαθητές: Οι προϋποθέσεις υλοποίησης των προτάσεων του σεναρίου για τους μαθητές της Α΄ τάξης αφορούν τη βασική εξοικειώσή τους με τη χρήση του πληκτρολογίου και του ποντικιού αλλά και την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τον εκπαιδευτικό: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και να γνωρίζει τις βασικές λειτουργίες των λογισμικών και των ψηφιακών εφαρμογών που θα χρησιμοποιηθούν. Επίσης, θα πρέπει να φροντίσει για την εγκατάσταση λογισμικών, των ψηφιακών εφαρμογών και των φακέλων με τα απαραίτητα αρχεία στους Η/Υ στους οποίους θα εργαστούν οι μαθητικές ομάδες.

Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Ορισμένες δραστηριότητες του σεναρίου υλοποιούνται στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου το οποίο πρέπει να είναι διαμορφωμένο κατάλληλα, για να είναι δυνατή η εργασία των ομάδων τόσο στην ολομέλεια όσο και στους Η/Υ. Επίσης, απαραίτητη είναι η ύπαρξη ενός βιντεοπροβολέα, τόσο στο εργαστήριο Η/Υ όσο και στην τάξη, για την παρουσίαση στην ολομέλεια των αρχείων παρουσίασης που προτείνονται από το σενάριο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στο 22^ο ΔΣ Θεσσαλονίκης

Το σενάριο στηρίζεται

Στηρίζεται στο σενάριο «Παγκόσμιες Ημέρες» της Χρυσούλας Καραγιάννη

Το σενάριο αντλεί

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο στηρίζεται στη σύνδεση των παγκόσμιων ημερών με τις αφίσες, τις εικόνες 3D και τις φωτογραφίες που έχουν δημιουργηθεί προκειμένου να μεταδώσουν το μήνυμα της εκάστοτε παγκόσμιας ημέρας. Οι μαθητές, αρχικά, καλούνται να παρατηρήσουν μια σειρά από αφίσες και να σχολιάσουν τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται το μήνυμα (σε λεκτικό και σε οπτικό επίπεδο). Κατατάσσουν τις αφίσες σε μια σειρά, επιχειρηματολογώντας για τον λόγο για τον οποίο επέλεξαν να τοποθετήσουν μία αφίσα στην πρώτη ή στην τελευταία θέση. Στη συνέχεια, σε δοσμένες εικόνες ή φωτογραφίες (στις οποίες δεν υπάρχει λεκτική καταγραφή), αποκωδικοποιούν το μήνυμα και το προσθέτουν στην εικόνα ή στη φωτογραφία ως λεζάντα. Δημιουργούν μια δική τους αφίσα (χειρόγραφα ή με κάποιο λογισμικό ζωγραφικής ή με ένα ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας αφίσας ή με τη βοήθεια κάποιου ψηφιακού εργαλείου δημιουργίας συννεφόλεξων). Με τις δικές τους αφίσες οδηγούνται στην κατασκευή ενός ημερολογίου (ημερολόγιο τοίχου ή ψηφιακό ημερολόγιο). Εν συνεχεία, παίζουν με τις αφίσες, τις εικόνες και τους μήνες με τη βοήθεια των ψηφιακών εργαλείων Memory game maker και jigsaw planet. Για κάθε παγκόσμια ημέρα δίνεται ως συνοδευτικό υλικό του σεναρίου ένας φάκελος με μια πληθώρα αφισών, εικόνων και φωτογραφιών. Στον ίδιο φάκελο υπάρχουν δύο αρχεία παρουσίασης μέσω των οποίων υλοποιούνται οι δραστηριότητες του 1ου και του 2ου δώρου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο εστιάζει στο κειμενικό είδος της αφίσας. Γενικότερα ο όρος *κειμενικό είδος* δεν αποτελεί απλώς ένα εργαλείο ταξινόμησης αλλά επιπρόσθετα μέσα από τη

δομή του αναδεικνύεται η κοινωνική του λειτουργία και ο σκοπός που επιτελεί (Κυριακίδη 2008).

«Τα κειμενικά είδη αντιμετωπίζονται δηλαδή ως κοινωνικές διεργασίες και ως η απεικόνιση κοινωνικών δράσεων και αλληλεπιδράσεων σε κειμενικές μορφές. Για τους Αυστραλούς θεωρητικούς τα κειμενικά είδη θεωρούνται απαραίτητα εκπαιδευτικά εργαλεία. Η φανερή και συστηματική τους διδασκαλία μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά όχι μόνο να εξοικειωθούν με διαφορετικά είδη κειμένων αλλά να απομυθοποιήσουν και να διαλευκάνουν σχέσεις δύναμης και εξουσίας και περαιτέρω να τα βοηθήσει να αποκτήσουν πρόσβαση σε εκείνα τα κειμενικά είδη που θα τα καταστήσουν ικανά να συμμετέχουν λειτουργικά στην κοινωνία και στους μελλοντικούς εργασιακούς τους χώρους. Εδώ έγκειται και η κοινωνική σημασία που αποδίδουν στα κειμενικά είδη, μια και η κατάκτηση συγκεκριμένων κειμενικών ειδών εξισώνεται με την κατάκτηση συγκεκριμένων κοινωνικών κόσμων». (Κυριακίδη 2008)

Μέσα από το παρόν σενάριο επιχειρείται η γνωριμία και η εξοικείωση των μαθητών με το κειμενικό είδος της αφίσας όχι με μοναδικό στόχο την αναγνώριση των δομικών της χαρακτηριστικών αλλά με σκοπό την ανάδειξη της κοινωνικής της λειτουργίας και των σκοπών που εξυπηρετεί. Η θέση αυτή υλοποιείται διδακτικά μέσα από διαδικασίες σύγκρισης πληθώρας αφισών (σε λεκτικό και οπτικό επίπεδο), ταξινόμησής τους με βάση την αποτελεσματικότητα του μηνύματος, απόδοσης λεκτικού μηνύματος σε «αφίσα» στην οποία εμφανίζεται μόνο η εικόνα, απομόνωση του λεκτικού μηνύματος (μήνυμα χωρίς εικόνα) και προσπάθεια ερμηνείας του, δημιουργία αφίσας.

Η αφίσα αποτελεί ένα *πολυτροπικό* κείμενο:

«Με τον όρο *πολυτροπικότητα* νοείται η μορφή παρουσίασης ενός πολιτισμικού προϊόντος, στο οποίο περιέχονται και συνδυάζονται περισσότεροι από ένας σημειωτικοί τρόποι (modes). Τρόποι που μπορούν να

συνδυάζονται σε ένα κείμενο είναι ο γραπτός λόγος, ο προφορικός λόγος, η εικόνα, η φωτογραφία, το σχέδιο, το σχεδιάγραμμα, το χρώμα, η γραμματοσειρά, η κινούμενη εικόνα, η μουσική, ο ήχος, ο ρυθμός και οι χειρονομίες». (Στάμου, Τρανός & Χατζησαββίδης 2004).

Το ζητούμενο του συγκεκριμένου σεναρίου είναι η εξοικείωση των μαθητών της Α΄ Δημοτικού με την ανάγνωση και την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων και η αναγνώριση της διαλεκτικής σχέσης που προκύπτει από τη συνύπαρξη των διαφόρων σημειωτικών τρόπων μέσα στο ίδιο το κείμενο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να ευαισθητοποιηθούν για θέματα κοινωνικής, περιβαλλοντολογικής, ηθικής και κοινωνικής φύσης·
- να αναπτύξουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη·
- να μπορούν να αναγνωρίζουν τα λεκτικά και τα οπτικά μηνύματα των αφισών·
- να κατανοήσουν τη χρησιμότητα των αφισών·
- να γνωρίσουν διάφορες αφίσες.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να αναπτύξουν τον προφορικό και επιχειρηματολογικό τους λόγο·
- να εξοικειωθούν με το κειμενικό είδος της αφίσας·
- να εξοικειωθούν με τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να μπορούν να αντλήσουν και να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που πηγάζουν από μια αφίσα·
- να εξασκήσουν την παρατηρητικότητά τους αναγνωρίζοντας τη σχέση ανάμεσα σε εικόνες και κείμενα·
- να εξοικειωθούν με την αντιγραφή-επικόλληση κειμένου και εικόνας και την εισαγωγή εικόνας·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων και εφαρμογών και να δουν τις διευρυμένες δυνατότητες που αυτά προσφέρουν (Memory game maker, jigsaw planet)·
- να γνωρίσουν διαισθητικά τη χρησιμότητα ενός αρχείου παρουσίασης (PowerPoint) για τη συστηματοποίηση και συγκέντρωση πληροφοριών γύρω από ένα θέμα.

Διδακτικές πρακτικές

- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Οι μαθητές συνεργάζονται σε ομάδες κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει ανομοιογένεια ως προς το γνωστικό επίπεδο, για να βοηθηθούν οι πιο αδύναμοι μαθητές. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενδείκνυται να λαμβάνονται υπόψη και οι επιλογές των μαθητών. Τα μέλη της ομάδας πρέπει να έχουν ξεκάθαρους ρόλους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να υποδείξει τους ρόλους (π.χ. γραμματέας, ζωγράφος, χειριστής Η/Υ), φροντίζοντας αυτοί οι ρόλοι να εναλλάσσονται σταδιακά.
- Εργασία στην ολομέλεια.
- Βιωματική μάθηση: Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης οικειοποιώντας το θέμα που προσεγγίζουν μέσω της επένδυσης προσωπικού ενδιαφέροντος σε αυτό.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το παρόν διδακτικό σενάριο αποτελείται από 12 ενότητες. Η κάθε ενότητα αναφέρεται σε έναν μήνα του έτους. Τμήμα του σεναρίου υλοποιήθηκε στα πλαίσια ενός προγράμματος etwinning το οποίο αναπτύχθηκε από το σχολείο μας σε συνεργασία με 3 ακόμη σχολεία. Το project χωρίστηκε σε 3 μέρη. Στο Α' μέρος συμπεριλήφθηκαν οι παγκόσμιες ημέρες του Σεπτεμβρίου, του Οκτωβρίου, του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου. Στο Β' μέρος οι παγκόσμιες ημέρες του Ιανουαρίου, του Φεβρουαρίου, του Μαρτίου και του Απριλίου και στο Γ' μέρος οι παγκόσμιες Ημέρες του Μαΐου, του Ιουνίου, του Ιουλίου και του Αυγούστου.

Η επικοινωνία μεταξύ των σχολείων υλοποιήθηκε μέσω της πλατφόρμας etwinning και μέσω προσωπικών emails. Αρχικά έγινε ο χωρισμός των παγκόσμιων ημερών μεταξύ των 4 σχολείων σε πρώτη φάση και μεταξύ των τάξεων του κάθε σχολείου ξεχωριστά. Με δεδομένο ότι στο πρόγραμμα ήμασταν 4 etwinners κάθε σχολείο ανέλαβε από έναν μήνα. Στη συνέχεια κάθε σχολείο επέλεξε παγκόσμιες ημέρες από τον μήνα που ανέλαβε.

Αρχικά, όλα τα σχολεία δημιούργησαν, για τις παγκόσμιες ημέρες που επέλεξαν, ζωγραφιές. Μετά την ολοκλήρωση όλων των ζωγραφιών, τα σχολεία αντάλλαξαν τις ζωγραφιές μεταξύ τους. Κάθε σχολείο ανέλαβε να βγάλει γραπτά μηνύματα – λεζάντες για τις ζωγραφιές ενός άλλου σχολείου. Μιας και ο κειμενικό είδος της αφίσας αποτελείται από το κομμάτι της εικόνας και το κομμάτι του γραπτού λόγου, τα σχολεία δημιούργησαν όλες τις αφίσες των παγκόσμιων ημερών συνεργατικά.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συντάσσεται με το Ενιαίο Διαθεματικό Πλαίσιο Σπουδών, σύμφωνα με το οποίο σκοπός της διδασκαλίας στην Α' και Β' Δημοτικού αποτελεί «η κατάκτηση

δεξιοτήτων αναζήτησης αξιολόγησης, επεξεργασίας αποκωδικοποίησης πληροφοριών από διάφορες πηγές πληροφόρησης, γλωσσικές και μη». Ως ενδεικτικές πηγές το ΔΕΠΠΣ θεωρεί: την αγγελία, το τηλεγράφημα, τον απλό χάρτη, τον μετεωρολογικό χάρτη, τον τηλεφωνικό κατάλογο, τον πίνακα περιεχομένων, τα ευρετήρια, τους καταλόγους, τα ενημερωτικά δελτία, τις οδηγίες (οδηγίες χρήσης παιχνιδιού), τη «διαφημιστική αφίσα» (τσίρκου, θεάτρου – ώρες παράστασης, τιμές), τη διαφήμιση τουριστικού γραφείου κλπ. (ΔΕΠΠΣ Γλώσσας Δημοτικού).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

- Στο παρόν σενάριο αξιοποιούνται τα εξής λογισμικά – εφαρμογές
Κειμενογράφος
- Αρχεία παρουσίασης (PowerPoint)
- Ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας αφίσας (<http://www.postermywall.com>)
- Ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας παζλ ([jigsaw planet](http://www.jigsawplanet.com))
- Ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας συννεφολέξων (<http://www.wordle.net>, <http://www.tagxedo.com>)
- Ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας εκπαιδευτικού παιχνιδιού μνήμης [Memory Game Maker](#)
- Λογισμικό ζωγραφικής (Revelation Natural Art, Tuxpaint, Drawing for children κ.ά.)

Κείμενα

Αφίσες – Εικόνες

Στον φάκελο συνοδευτικού υλικού βρίσκεται μεγάλος αριθμός αφισών και εικόνων (3d και φωτογραφίες) που βρέθηκαν μέσα από απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Σημείωση: Το 1ο και το 2ο δίωρο αναφέρονται στην παγκόσμια ημέρα καθαρισμού των ακτών.

1η & 2η διδακτική ώρα

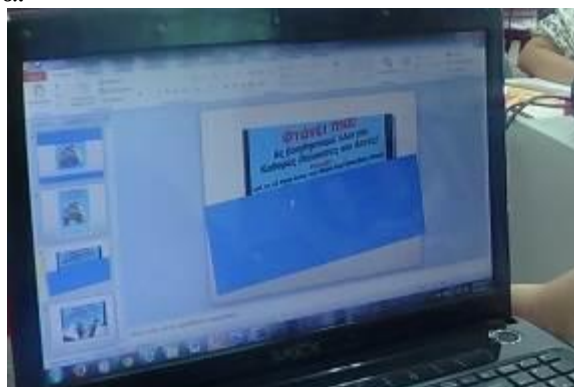
Ολομέλεια

Επιλογή της παγκόσμιας ημέρας από τον εκπαιδευτικό

Η παγκόσμια ημέρα επιλέχθηκε από την εκπαιδευτικό και η διδασκαλία ξεκίνησε με το αρχείο παρουσίασης 1. Αρχικά παρουσιάστηκε στους μαθητές η πρώτη διαφάνεια (μια αφίσα χωρίς το λεκτικό μήνυμα). Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τα παιδιά να αποτυπώσουν προφορικά το μήνυμα της εικόνας. Στη συνέχεια, ρώτησε τα παιδιά σε ποιο σημείο θα ήθελαν να γραφτεί το μήνυμα, με ποιο χρώμα και με ποια γραμματοσειρά, καλώντας τα ταυτόχρονα να αιτιολογήσουν την άποψή τους.

Στη συνέχεια, στην επόμενη διαφάνεια παρουσιάστηκε το λεκτικό μήνυμα μιας άλλης αφίσας χωρίς την εικόνα.

Οι μαθητές καθοδηγήθηκαν από την εκπαιδευτικό να φανταστούν ποια εικόνα θα ταίριαζε με το συγκεκριμένο μήνυμα, κατά πόσο η εικόνα αυτή δίνει πρόσθετες

πληροφορίες (πληροφορίες που δεν υπάρχουν στο γραπτό κείμενο) ή και το αντίστροφο (πληροφορίες που δεν υπάρχουν στην εικόνα αλλά αναδεικνύονται μέσα από το κείμενο). Έγινε επίσης, λόγος για το χρώμα, τη γραμματοσειρά, τη θέση που έχει το κείμενο μέσα στην αφίσα.

Οι δραστηριότητες αυτές, οι οποίες απομόνωναν κάθε φορά τον έναν από τους δύο σημειωτικούς τρόπους (modes), είχαν ως σκοπό να διερευνήσουν σε πρώτο επίπεδο τι κατανοούν τα παιδιά από την επαφή τους μόνο με τον εικονιστικό ή μόνο με τον λεκτικό τρόπο αντίστοιχα, κατά πόσο είναι σε θέση να συλλάβουν και να αποτυπώσουν (προφορικά ή γραπτά το μήνυμα), να κατανοήσουν τη συμπληρωματική σχέση εικόνας και γραπτού κειμένου.

3η & 4η διδακτική ώρα

Ομάδες: Ταξινόμηση αφισών – Λεζάντες σε εικόνες και φωτογραφίες

Το δεύτερο υλοποιήθηκε στο εργαστήριο Η/Υ του σχολείου. Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τις ομάδες να τοποθετήσουν σε αξιολογική σειρά τις αφίσες του αρχείου παρουσίασης 2 (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού → παγκόσμια ημέρα καθαρισμού των ακτών) αιτιολογώντας τη σειρά τοποθέτησης.

Ειδικότερα οι μαθητές άνοιξαν το αρχείο παρουσίασης 2 και –με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού– σχολίασαν σε επίπεδο ομάδας αρχικά και μετέπειτα σε επίπεδο ολομέλειας τις αφίσες. Στη συνέχεια, κλήθηκαν να αναδιαρθρώσουν τη σειρά των διαφανειών του αρχείου παρουσίασης 2, βάζοντας πρώτη τη διαφάνεια με την αφίσα που τους αρέσει περισσότερο και τελευταία τη διαφάνεια με την αφίσα που τους αρέσει λιγότερο, επιχειρηματολογώντας.

Στην επόμενη δραστηριότητα (λεζάντες) οι μαθητές κλήθηκαν σε δοσμένες εικόνες ή φωτογραφίες σχετικές με την παγκόσμια ημέρα με την οποία ασχολούνται, να γράψουν το κατάλληλο μήνυμα στο κίτρινο πλαίσιο ή να το πουν προφορικά και να το γράψει ο εκπαιδευτικός. Στο σημείο αυτό η δασκάλα τόνισε διάφορα γραμματικά στοιχεία, όπως πχ ότι μπαίνει τελεία στο τέλος της πρότασης και ότι το η πρόταση αρχίζει πάντα με κεφαλαίο γράμμα.

5η & 6η διδακτική ώρα

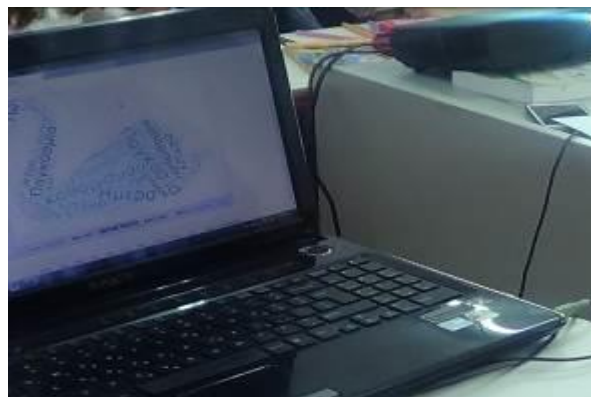
Ομάδες: Δημιουργία αφίσσας

Οι μαθητές κλήθηκαν να δημιουργήσουν τη δική τους αφίσα για τη συγκεκριμένη παγκόσμια ημέρα. Αρχικά δημιούργησαν ζωγραφιές-αφίσες με τη βοήθεια του λογισμικού ζωγραφικής Revelation Natural Art.

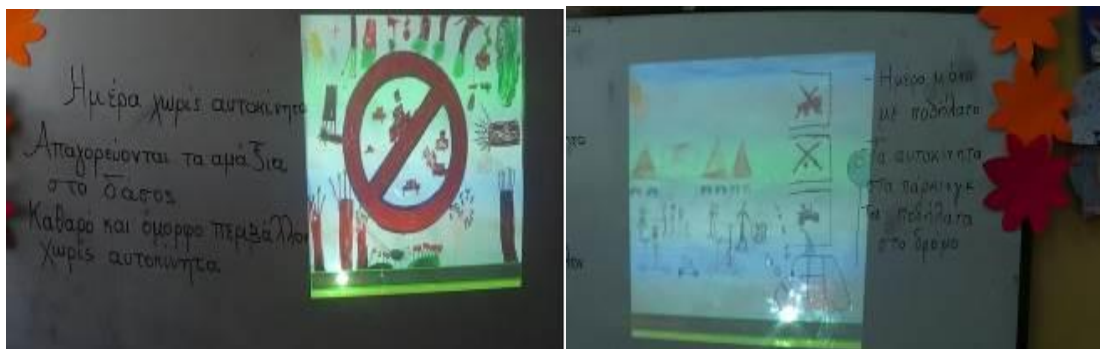

Στη συνέχεια δημιούργησαν ζωγραφιές-αφίσες με τη βοήθεια ψηφιακού εργαλείου δημιουργίας συννεφόλεξων με τη βοήθεια του ψηφιακού εργαλείου Tagxedo.

Τέλος στα πλαίσια του προγράμματος etwinning παραλάβαμε τις χειρόγραφες ζωγραφιές από το συνεργαζόμενο σχολείο και αναδείξαμε σε επίπεδο ολομέλειας τα γραπτά μηνύματα – λεζάντες.

Μετά την ολοκλήρωση των αφισών από τις ομάδες, τα παιδιά παρουσίασαν τις αφίσες τους και συζήτησαν για την καταλληλότητα των εργαλείων που χρησιμοποίησαν (το εργαλείο δημιουργίας συννεφόλεξων, το λογισμικό ζωγραφικής χειρόγραφη αφίσας).

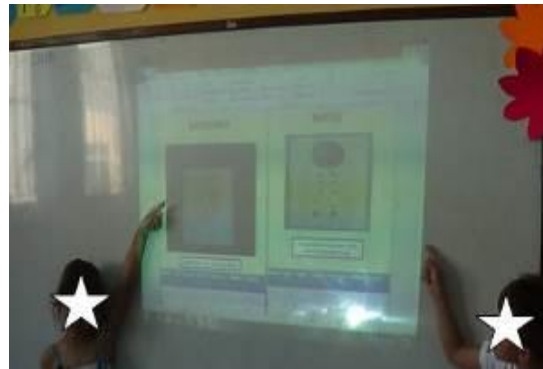
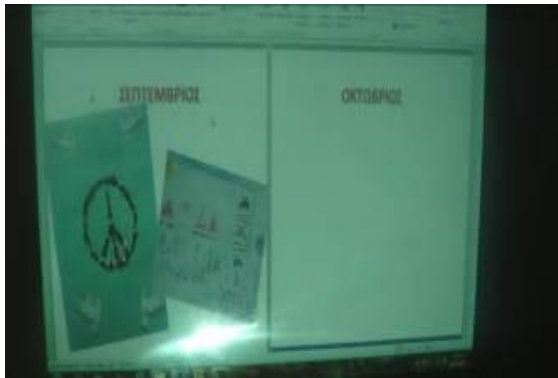
Σημείωση: Το 4ο, το 5ο και το 6ο διδακτικό δίωρο υλοποιήθηκαν προς το τέλος του σχολικού έτους.

7η & 8η διδακτική ώρα

Ομάδες: Δημιουργία ημερολογίου

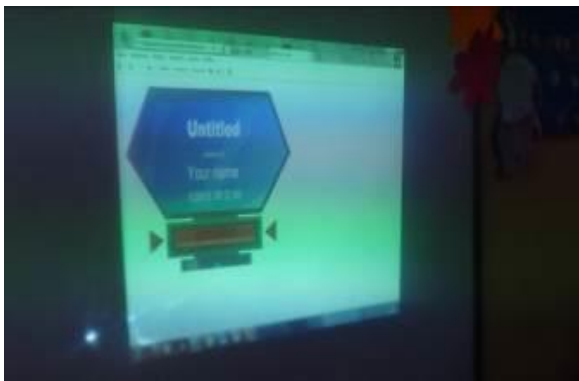
Οι μαθητές επέλεξαν μία αφίσα από κάθε μήνα (που δημιουργήθηκε συνεργατικά από τα σχολεία του προγράμματος etwinning) και κατασκεύασαν το ημερολόγιο του 2015 (βλ. φάκελο τεκμηρίων «hmerologio 2015»).

9η & 10η διδακτική ώρα

Παιχνίδι μνήμης

Κατά το 5ο διδακτικό δίωρο, οι μαθητές έγιναν δημιουργοί ενός παιχνιδιού μνήμης χρησιμοποιώντας το λογισμικό Memory Game Maker. Το εκπαιδευτικό παιχνίδι μνήμης [Memory Game Maker](#) διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο, από όπου ο εκπαιδευτικός μπορεί να το κατεβάσει και να το εγκαταστήσει στους Η/Υ του σχολείου. Στόχος του παιχνιδιού ήταν να δημιουργήσουν οι μαθητές 6 ζευγάρια καρτών στις οποίες θα αντιστοιχίζεται η αφίσα – ζωγραφιά με την παγκόσμια ημέρα στην οποία αντιστοιχεί. Το παιχνίδι, μετά την κατασκευή του από κάθε ομάδα, παιζόταν ομαδικά στην τάξη.

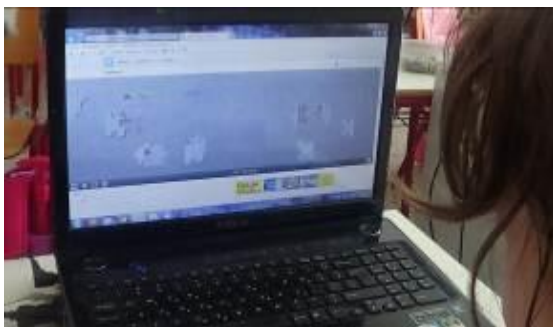

Η δημιουργία του παιχνιδιού μνήμης έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να πάρουν τη μάθηση στα χέρια τους και να ενισχύσουν τις μνημονικές τους ικανότητες.

11η & 12η διδακτική ώρα

Αφίσα παζλ

Οι μαθητές, με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, μπόρεσαν στο περιβάλλον του ψηφιακού εργαλείου [jigsaw planet](#) με σκοπό να διασκεδάσουν μετατρέποντας σε ψηφιακά παζλ τις αφίσες.

Το αποτέλεσμα της δουλειάς και των 4 συνεργατών έχει ανέβει στο youtube στους παρακάτω συνδέσμους.

[1^η φάση : Σεπτέμβριος ... Δεκέμβριος](#)

[2^η φάση: Ιανουάριος... Απρίλιος](#)

[3^η φάση: Μάιος... Αύγουστος](#)

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ως φύλλα δραστηριοτήτων αξιοποιήθηκαν τα σχετικά αρχεία παρουσίασης που βρίσκονται στον φάκελο συνοδευτικού υλικού.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Για τη δημιουργία της ψηφιακής αφίσας μπορεί επιπρόσθετα να χρησιμοποιηθεί το ψηφιακό εργαλείο <http://www.postermywall.com/>. Δεν προτάθηκε στο κυρίως σενάριο, γιατί το συγκεκριμένο εργαλείο στηρίζεται στην εισαγωγή εικόνας και κειμένου, κάτι το οποίο υλοποιείται στο παρόν σενάριο με τη βοήθεια των αρχείων παρουσίασης 2 κατά τη δραστηριότητα εισαγωγής λεζάντας σε δοσμένη εικόνα ή φωτογραφία.

Στο παιχνίδι μνήμης μπορούν να γίνουν διάφοροι συνδυασμοί και να δημιουργηθεί μια ποικιλία παιχνιδιών μνήμης:

- Αφίσα – Παγκόσμια ημέρα (προτείνεται στο σενάριο)
- Μήνυμα λεκτικό – Εικόνα
- Παγκόσμια Ημέρα – Μήνας
- Αφίσα – Μήνας
- Αφίσες που κατασκευάστηκαν από τα παιδιά – αφίσες που εντοπίστηκαν στο διαδίκτυο.

Αν ο εκπαιδευτικός κρίνει ότι είναι δύσκολο να ασχοληθεί με το θέμα των παγκόσμιων ημερών καθ' όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους, μπορεί είτε να παρακάμψει κάποιες δραστηριότητες, είτε να προχωρήσει σε μία «μίξη» αφισών, καθοδηγώντας, για παράδειγμα, τα παιδιά να διακοσμήσουν τα ημερολόγιά τους αφενός με αφίσες που δημιουργήθηκαν από τα ίδια, αφετέρου με έτοιμες αφίσες από τον συνοδευτικό φάκελο υλικού (για τους μήνες για τους οποίους δεν υπάρχει ενασχόληση με τις παγκόσμιες ημέρες). Στο σενάριο παρουσιάζεται η αλληλουχία των δραστηριοτήτων της πρώτης ενότητας, του πρώτου μήνα (Σεπτέμβριος). Για τους υπόλοιπους μήνες οι δραστηριότητες είναι ίδιες, αλλάζουν βέβαια τα φύλλα εργασίας, τα αρχεία παρουσίασης και η συλλογή αφισών, εικόνων και φωτογραφιών τα οποία όμως βρίσκονται όλα στον συνοδευτικό φάκελο υλικού.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το διδακτικό σενάριο υλοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία. Κατάφερε κεντρίσει το ενδιαφέρον των μαθητών μέσα από δραστηριότητες απόλυτα συμβατές με την ηλικία τους. Πέρα από την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών, που εξασφαλίστηκε μέσα από τις συμμετοχικές και εποικοδομητικές διδακτικές πρακτικές, στο παρόν σενάριο επιλέχθηκαν δραστηριότητες και λογισμικά ελκυστικά προς τους μαθητές, με τη βοήθεια των οποίων μπόρεσαν να αναπτυχθούν διαφορετικές δεξιότητες και πρακτικές γραμματισμού, εμπλέκοντας τα παιδιά δημιουργικά, και δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αυτενεργήσουν.

Με αφορμή τις διαφορετικές παγκόσμιες ημέρες, οι μαθητές διαπραγματεύτηκαν, κατά τη διάρκεια ολόκληρου του σχολικού έτους, θέματα πολύ σημαντικά και διαφορεικά μεταξύ τους, εκτυλίχθηκαν εξαιρετικά ενδιαφέρουσες συζητήσεις και ενισχύθηκε ο επιχειρηματολογικός λόγος των παιδιών. Επιπρόσθετα εμπλουτίστηκαν οι γνώσεις σε μια τεράστια ποικιλία θεμάτων (περιβαλλοντικών, ηθικών, κοινωνικών). Αντιλήφθηκαν έννοιες αναφορικά με την διαφορετική ερμηνεία που ο κάθε άνθρωπος αποδίδει στις καταστάσεις που βιώνει. Έτσι διαβάζοντας τα γραπτά μηνύματα που οι μαθητές άλλων σχολείων απέδωσαν στις ζωγραφιές τους, διαπίστωσαν ότι πολλές φορές άλλο μήνυμα είχαν στο μυαλό τους καθώς ζωγράφιζαν και τελικά οι αποδέκτες της ζωγραφιάς τους από το άλλα σχολεία την ερμήνευσαν με διαφορετικό τρόπο.

Η συνεργασία μεταξύ των σχολείων υπήρξε ιδιαίτερα εποικοδομητική, ενώ παράλληλα αξίζει να αναφερθεί ότι ενισχύθηκαν αισθήματα συνεργασίας και μεταξύ των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας.

Σημείωση: Συμβατικά, για λόγους οικονομίας κειμένου (αλλά καταχρηστικά από άποψη γλωσσικής ισότητας των φύλων), χρησιμοποιούμε μόνο το αρσενικό γένος των ουσιαστικών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κυριακίδη, Ε. 2008. Κειμενικά είδη και γλωσσική διδασκαλία: Θεωρητικό υπόβαθρο. *10ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου Πανεπιστήμιο Κύπρου*. Διαθέσιμο στο: http://www.pek.org.cy/Proceedings_2008/pdf/i4.pdf

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. 2003. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για το Δημοτικό. Διαθέσιμο στο: <http://www.pi-schools.gr/programs/depps>

Στάμου, Φ., Τ. Τρανός & Σ. Χατζησαββίδης. 2004. Η «ανάγνωση» και η «παραγωγή» πολυτροπικότητας σε μαθησιακό περιβάλλον: πρώτες διαπιστώσεις από μια διδακτική εφαρμογή. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 24ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του ΑΠΘ*, 666-672. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο φάκελος συνοδευτικού υλικού αποτελείται από:

- Το βασικό αρχείο παρουσίασης «Παγκόσμιες Ημέρες»
- Το αρχείο κειμενογράφου «ημερολόγιο»
- Τον φάκελο «Αφίσες» με υποφάκελο για κάθε μήνα. Σε κάθε μήνα υπάρχουν υποφάκελοι για επιλεγμένες παγκόσμιες ημέρες, ενώ στην κάθε παγκόσμια ημέρα υπάρχουν 2 αρχεία παρουσίασης και ένας φάκελος «Αφίσες – Εικόνες».